

Klíčová role praktického lékaře pro děti a dorost v kontextu vznikajícího národního systému prevence závislostí

prof. PhDr. Michal Miovský, Ph.D., Mgr. Tadeáš Samuel Zborník

Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN, Praha

Užívání návykových látek a rozvoj tzv. nelátkových závislostí se stalo jedním z nejnvýznamnějších témat v kontextu tzv. neinfekčních epidemií současné doby. Zhoršení situace v důsledku pandemie covidu-19 je patrné zejména u mladších věkových skupin pacientů a jejich rodin. Zejména u nich se skokově zvýšila naléhavost vytvořit udržitelný, bezpečný a efektivní národní systém adiktologické prevence, včetně screeningů a krátkých intervencí (tedy doposud opomíjené povinnosti všech zdravotnických pracovníků vyplývající ze zákona č. 65/2017 Sb.). Páteří část školské a komunitní prevence rizikového chování je dnes podporována národní platformou IPREV, na kterou navazuje postupně vyvíjený screeningový program zahrnující PLDD a jejich sestry. Pro dětské lékaře a všeobecné sestry jsou dostupné první nástroje a vzdělávací programy (postavené především na metodice CRAFFT) a připravován je další nástroj (metodika Assisť), včetně systémové on-line podpory a otevření diskuze o úhradách a jejich prosazení. Zásadní však v tomto kontextu je udržení pohledu na rodinu jako komplexní systém, a to se všemi implikacemi pro zdravotní a sociální služby.

Klíčová slova: adiktologie, PLDD, prevence, screening, krátká intervence.

The key role of the general practitioner for children and adolescents in the context of the emerging national addiction prevention system

The use of addictive substances and the development of the so-called non-attractive addictions has become one of the most important topics in the context of the so-called non-infectious epidemics of the present time. The deterioration of the situation as a result of the COVID-19 pandemic is especially noticeable among younger age groups of patients and their families. Especially for them, the urgency to create a sustainable, safe and effective national system of addiction prevention, including screening and short interventions (i.e. the hitherto neglected obligations of all healthcare workers resulting from Act No. 65/2017 Coll.) has increased by leaps and bounds. The backbone of school and community risk behavior prevention is today supported by the national IPREV platform, which is followed by a gradually developed screening program including pediatricians and their nurses. For pediatricians and general nurses, the first tools and educational programs are available (mainly based on the CRAFFT methodology) and another tool (the Assisť methodology) is being prepared, including system online support and the opening of the discussion on reimbursements and their enforcement. However, it is essential in this context to maintain a view of the family as a complex system, with whole implications for health and social services.

Key words: addictionology, pediatricians, prevention, screening, brief intervention.

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

Vznik tohoto textu byl podpořen institucionálním projektem Cooperatio-Health sciences/1LF.

Cit. zkr: *Pediatr. praxi.* 2024;25(6):372-377

<https://doi.org/10.36290/ped.2024.071>

Článek přijat redakcí: 16. 10. 2024

Článek přijat k tisku: 25. 11. 2024

prof. PhDr. Michal Miovský, Ph.D.

Michal.Miovsky@vfn.cz